

Biyoçeşitlilik

Biyoçeşitlilik, genlerin, türlerin ve ekosistemlerin toplam çeşitliliğidir. Bu özet, üç unsuru örneklerle ve çözümlü sorularla tekrar ettirir.

1 Biyoçeşitlilik Nedir?

- Genlerin, türlerin ve ekosistemlerin toplam çeşitliliği
- Bitki, hayvan, mantar ve mikroorganizmaları kapsar
- Üç düzeyde incelenir: genetik, tür, ekosistem

2 Üç Unsur

- Genetik çeşitlilik: aynı tür içindeki bireysel fark
- Tür çeşitliliği: bir bölgedeki farklı tür sayısı
- Ekosistem çeşitliliği: farklı habitat tiplerinin varlığı

3 Endemik Tür ve Türkiye

- Endemik tür: yalnızca bir bölgede doğal yaşayan tür
- Endemiklik, nesli tükenmekle eş anlamlı değildir
- Türkiye üç fitocoğrafik bölgenin kesişiminde yer alır

4 Tehditler ve Önemi

- Habitat kaybı, kirlilik, iklim değişikliği başlıca tehditler
- İstilacı türler ve aşırı avlanma da tehdit oluşturur
- Korunma: koruma alanı, avlanma sınırı, geri dönüşüm
- Biyoçeşitlilik besin, ilaç ve temiz hava sağlar

Genetik, Tür ve Ekosistem Çeşitliliği

Düzy	Tanım	Örnek
Genetik çeşitlilik	Aynı tür içindeki bireyler arasındaki fark	Aynı köpek türünün farklı ırkları
Tür çeşitliliği	Bir bölgedeki farklı canlı türlerinin sayısı	Bir ormanda kaç farklı hayvan türü yaşadığı
Ekosistem çeşitliliği	Farklı habitat tiplerinin bir arada bulunması	Aynı bölgede orman, göl ve çayırın olması

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEKLER

Biyçeşitlilik: adım adım 5 örnek

ÖRNEK 1 VERİ YORUMLAMA

A bölgesinde 12 tür ve 3 habitat, B bölgesinde 12 tür ve 1 habitat var. Hangisi daha çeşitli?

- 1 Tür sayıları eşit, tür çeşitliliği aynı.
- 2 A bölgesinde habitat sayısı daha fazla.
- 3 A bölgesinin ekosistem çeşitliliği yüksektir.
- 4 Genel biyçeşitlilik A bölgesinde daha fazladır.

Cevap: A bölgesi daha çeşitlidir.

ÖRNEK 2 GENETİK Mİ TÜR MÜ

Aynı köpek türünün farklı tüy renkleri hangi çeşitliliğe örnektir?

- 1 Canlılar aynı türden: köpek.
- 2 Fark bireyler arasındadır.
- 3 Bu, tür içi farklılıktır.

Cevap: Genetik çeşitlilik.

ÖRNEK 3 ENDEMİK TÜR

Bir çiçek türü sadece bir dağda yaşıyor ve orada bol bulunuyor. Bu tür için ne söylenebilir?

- 1 Tür başka yerde doğal bulunmuyor.
- 2 Bu, endemik olduğunu gösterir.
- 3 Bolluk, endemikliği değiştirmez.

Cevap: Tür endemiktir; bol olması bunu değiştirmez.

ÖRNEK 4 TEHDİT BELİRLEME

Bir göle sonradan yabancı bir balık türü bırakılıyor ve hızla çoğalıyor. Bu hangi tehdittir?

- 1 Tür, bölgeye doğal olarak ait değil.
- 2 Yerli türlerle besin için rekabet ediyor.
- 3 Bu, istilacı tür tehdidine örnektir.

Cevap: İstilacı tür tehdidi.

ÖRNEK 5 EKOSİSTEM ÇEŞİTLİLİĞİ

Bir ilde orman, göl ve çayır birlikte bulunuyor. Bu durum neyi artırır?

- 1 Üç farklı habitat tipi var.
- 2 Her habitat kendi türlerini barındırır.
- 3 Habitat sayısı arttıkça tür sayısı da artar.

Cevap: Ekosistem çeşitliliğini artırır.

MİNİ TEST

Biyçeşitlilik: 10 soruda kendini dene

Ad Soyad:

Tarih:

Doğru / Yanlış:

1. Aynı türün bireyleri arasındaki kalıtsal farka ne denir?

- A) Genetik çeşitlilik B) Tür çeşitliliği
C) Ekosistem çeşitliliği D) Habitat kaybı

3. Orman, göl ve çayırın aynı bölgede bulunması hangi çeşitliliği gösterir?

- A) Genetik çeşitlilik B) Aşırı avlanma
C) Tür çeşitliliği D) Ekosistem çeşitliliği

5. Bir endemik tür bulunduğu bölgede bol olabilir mi?

- A) Hayır, her zaman nadirdir
B) Hayır, endemik olamaz
C) Evet, bolluk endemiklikle ilgili değildir
D) Evet ama sadece denizde

7. Aşağıdakilerden hangisi biyçeşitliliği tehdit eden bir etmen değildir?

- A) Habitat kaybı B) Koruma alanı oluşturmak
C) Kirlilik D) Aşırı avlanma

9. Bir bölgede tür sayısı az ama birey sayısı çok ise biyçeşitlilik için ne söylenir?

- A) Biyçeşitlilik yüksektir
B) Biyçeşitlilik düşüktür
C) Hiçbir şey söylenemez
D) Sadece genetik çeşitlilik yüksektir

2. Bir ormanda kayın, meşe, sincap ve baykuş bulunması hangi çeşitliliğe örnektir?

- A) Genetik çeşitlilik B) Habitat kaybı
C) Tür çeşitliliği D) İstilacı tür

4. Endemik tür ne anlama gelir?

- A) Nesli tükenen tür
B) Yalnızca bir bölgede doğal yaşayan tür
C) Her yerde yaşayan tür
D) İstilacı tür

6. Türkiye'nin biyçeşitlilik açısından zengin olmasının nedeni nedir?

- A) Tek bir iklim tipine sahip olması
B) Nüfusun az olması
C) Yalnızca deniz kıyısında olması
D) Üç fitocoğrafik bölgenin kesişiminde olması

8. Bir göle bırakılan yabancı balık türü hızla çoğalıyor. Bu hangi tehlide örnektir?

- A) İklim değişikliği B) Genetik çeşitlilik
C) Habitat kaybı D) İstilacı tür

10. Habitat kaybına karşı en uygun korunma yolu hangisidir?

- A) Avlanma dönemlerini sınırlamak
B) Atıkları geri dönüştürmek
C) Koruma alanları oluşturmak
D) Yabancı tür bırakmamak

Cevap anahtarı

1. A · Aynı tür içindeki bireysel fark genetik çeşitliliktir.
3. D · Farklı habitat tiplerinin bulunması ekosistem çeşitliliğidir.
5. C · Endemiklik dağılım alanıyla ilgilidir, bollukla ilgili değildir.
7. B · Koruma alanı oluşturmak bir tehdit değil, korunma yoludur.
9. B · Önemli olan birey sayısı değil, tür ve gen çeşitliliğidir.

2. C · Farklı canlı türlerinin sayısı tür çeşitliliğidir.
4. B · Endemik tür, doğal olarak sadece belirli bir bölgede yaşar.
6. D · Üç fitocoğrafik bölgenin etkisi çeşitliliği artırır.
8. D · Doğal olmadığı ortama yayılan tür istilacı türdür.
10. C · Habitat kaybına karşı koruma alanları oluşturmak etkilidir.

Konunun tam anlatımı ve daha fazla soru:

tahtaapp.com/blog/dersler/9-sinif-biyoloji-biyocesitlilik-konu-anlatimi